

Introducció i aproximació conceptual

Tema 1

Introducció a l'assignatura

L'àmbit de la recreació físicoesportiva en la llicenciatura en C. de l'AF i l'Esport

- Dues assignatures:
 - Activitats físicorecreatives. Jocs i esports autòctons (optativa de 6 crèd. pràctics)
 - ESPORT I RECREACIÓ (troncal de 3 crèd. teòrics i 1,5 de pràctics)
- Mentre l'assignatura optativa s'interessa per les activitats físicorecreatives, l'assignatura ESPORT I RECREACIÓ es preocupa per l'àmbit general de la recreació físicoesportiva i pel sector professional dedicat al desenvolupament de programes orientats a l'entreteniment, el gaudi i la realització dels qui hi participen

Objectius de l'assignatura

- Induir a la reflexió sobre l'oci, el temps lliure i la recreació
- Conèixer els fonaments de les activitats físicoesportives recreatives
- Descobrir i valorar la importància i les possibilitats que tenen les activitats físicoesportives recreatives (AFER)
- Analitzar en profunditat els diversos aspectes que cal tenir en compte en l'elaboració i el desenvolupament de programes d'AFER
- Experimentar el disseny, l'organització, el desenvolupament i l'avaluació d'un programa d'AFER
- **Implicar els estudiants en la participació i el desenvolupament de les activitats de classe, per fomentar l'autonomia, l'actitud crítica i el treball en grup**

Desenvolupament de competències cognitives

- Capacitat reflexiva i crítica en l'àmbit de la recreació fisicoesportiva
- Habilitat per a argumentar basant-se en criteris racionals
- Fonamentació i rigor en les aportacions personals de caràcter acadèmic
- Maneig de bibliografia de referència de l'assignatura, i recuperació i utilització d'informació des de diverses fonts
- Capacitat d'iniciativa personal
- Imaginació i capacitat creativa en el plantejament del projecte de recreació fisicoesportiva i les seues activitats
- Autonomia en l'aprenentatge de coneixements

Desenvolupament de competències socials

- Respecte per la diversitat d'idees i enfocaments sobre la RFE
- Capacitat per a treballar en equip
- Col·laboració en l'organització i el desenvolupament d'un projecte de RFE
- Implicació personal en la resolució de problemes i conflictes
- Capacitat organitzativa

Temari

Teoria

1. Introducció i aproximació conceptual
2. La dimensió lúdica
3. El vessant recreatiu de les activitats físicoesportives i el tractament del cos
4. La recreació físicoesportiva com a àmbit professional
5. La recreació físicoesportiva orientada a la salut

Pràctica

6. Reflexions sobre les activitats físicoesportives recreatives
7. Recursos pràctics per a les activitats físicoesportives recreatives
8. Elaboració i organització d'un projecte d'activitats físicoesportives recreatives

Metodologia d'ensenyament

Volum de treball

	Hores
Assistència a classes teòriques	24
Assistència a xarrades col·loqui de ponents invitats	6
Assistència a classes pràctiques	15
Disseny d'un projecte d'activitats físicoesportives recreatives	32
Contribucions al blog de l'assignatura	15
Lectura d'un llibre de l'assignatura	15
Realització de l'examen final	3
Tutories amb el professor	2,5
Total volum de treball	112,5
Total crèdits ECTS	4,5

Avaluació

- a) Una AVALUACIÓ ADDITIVA (cal assistir al 80% de les classes pràctiques) que constarà d'aquestes parts:
- 40%: implicació i participació en el disseny d'un projecte real de recreació fisicoesportiva
 - 40%: examen final sobre els continguts de l'assignatura (30%) i el llibre de lectura obligatòria (10%)
 - 20%: contribucions al blog de l'assignatura (fer 10 comentaris de qualitat)
- b) Una AVALUACIÓ FINAL, que consistirà en un examen final sobre els continguts de l'assignatura i el llibre de lectura obligatòria (60%) i l'elaboració individual d'una proposta d'organització i desenvolupament d'un programa d'activitats fisicorecreatives (40%)

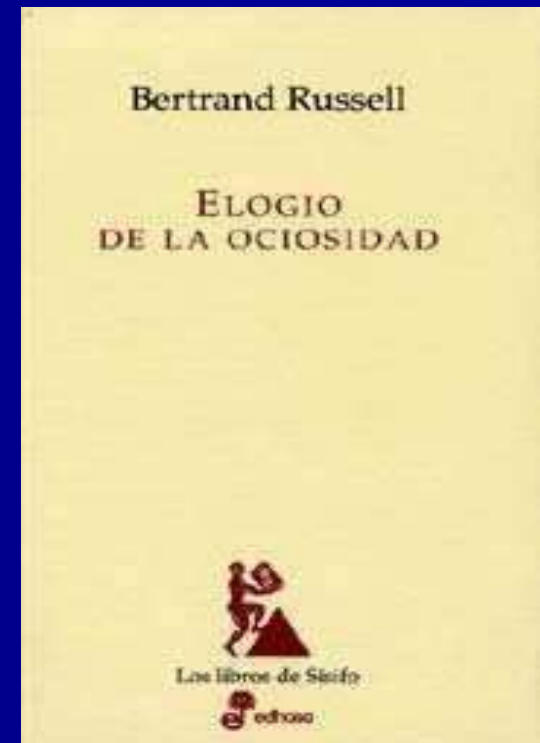
Aula Virtual i blog de l'assignatura

- Aula Virtual: s'utilitzarà per a penjar-hi materials de l'assignatura
- <http://www.esportirecreacio2010.blogspot.com>

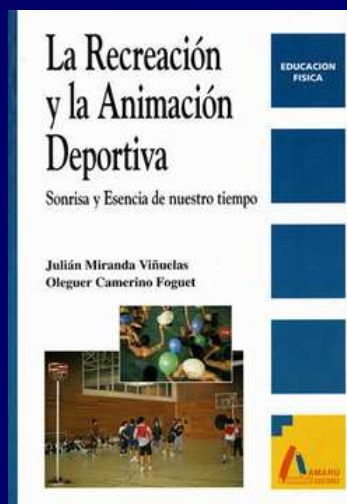
Lectura obligatòria

- Russell, B. (2000). *Elogio de la Ociosidad*. Barcelona: Edhasa.

Bibliografía básica

- Elías, N. i Dunning, E. (1992). *Deporte y ocio en el proceso de la civilización*, Madrid: Fondo de Cultura Económica
- Miranda, J. i Camerino, O. (1996). *La recreación y la animación deportiva*, Salamanca: Amarú
- Monteagudo, M.J i Puig, N. (eds.) (2004). *Ocio y deporte, un análisis multidisciplinar*. Bilbao: Departament de Publicacions de la Universitat de Deusto

Atenció als estudiants

- Lloc: Despatx del professor o de la UTPAFIDE

- Dies i horaris

dilluns:

de 12:30 h a 14:00 h

de 15:00 h a 16:30 h

dijous:

de 12:00 h a 14:00 h

de 15:00 h a 16 h

Aproximació conceptual

Aclariment dels conceptes bàsics de l'assignatura

OCI

TEMPS LLIURE

ANIMACIÓ

RECREACIÓ

Una primera aproximació a l'oci

- Vocable d'origen llatí (*otium*)
- Un estat, una condició social vinculada a les persones nascudes lliures..., independent del treball
- Redefinició de l'oci en la industrialització (capitalisme)... S'associa amb el treball
- Una dedicació que es dóna quan no es treballa
- Però... la polarització treball / oci no resulta adequada perquè l'oci es confon amb el temps lliure

El temps lliure

- Període de temps no subjecte a obligacions laborals dedicades a la subsistència
- Temps complementari al treball
- Preocupació socioeconòmica per l'ús del temps lliure: servir de descans i restitució de la força de treball
- Temps lliure no és tampoc sinònim d'oci
- Ara bé, perquè aflore l'oci cal disposar d'una quantitat suficient de temps lliure que permeta trobar-se lliure d'obligacions

L'espectre del temps lliure

(Elias i Dunning, 1991)

- Rutines de temps lliure (certa obligatorietat)
 - Necessitats biològiques i cures del cos
 - Quefers de casa i família
- Activitats intermèdies de temps lliure (s'estableix un compromís)
 - Treballs voluntaris i privats, activitats religioses o d'orientació...
- Activitats recreatives
 - Activitats merament o principalment socials
 - Activitats "mimètiques" o de joc
 - Activitats recreatives diverses menys especialitzades

La recreació

- Forma d'ocupar aquest temps en què les persones estan alliberades d'obligacions
- Dos tipus de recreació:
 - Receptiva o passiva
 - Executiva o activa
- Comporta certa idea de crear de nou alguna experiència, de recuperar (llat. *recreatio*: 'restaurar, refrescar la persona')
- Però la recreació tampoc és exactament l'oci
- La recreació és el conjunt d'activitats en què es manifesta objectivament i quantificablement l'oci (Ispizua i Monteagudo, 1998)

L'oci com a forma de gaudir del temps lliure

- L'oci té a veure amb una cosa que no es té l'obligació ni la necessitat de fer i que es fa perquè es vol
- En sentit ampli, l'oci és la forma de gaudir del temps lliure, triada lliurement i no supeditada a obligacions de cap mena

Definició clàssica d'oci **(Dumazedier, 1971)**

“L'oci és un conjunt d'ocupacions a les quals l'individu es pot lliurar de manera completament voluntària, per descansar, per divertir-se, per desenvolupar la seua informació o formació desinteressada, la participació social voluntària, etc., després d'haver-se alliberat de les obligacions professionals, familiars i socials”

Definició clàssica d'oci

(Dumazedier, 1971)

■ Funcions:

- Descans
- Diversió
- Desenvolupament personal

■ Propietats:

- Personal
- Desinteressat
- Hedonista
- Alliberador

La dimensió subjectiva de l'oci (I)

- L'oci és quelcom més que una part del temps lliure... ÉS UNA FORMA DE SER (Grazia, 1966)
- Lanfant (1972) atribueix a l'oci una qualitat subjectiva de l'acció i del temps
- Aquest caràcter subjectiu defineix l'oci millor que la seua ubicació en el temps lliure

La dimensió subjectiva de l'oci (II)

“ El tret que caracteritza l'oci no és el temps lliure com a marc temporal o suport de l'activitat, no és l'activitat per ella mateixa, sinó la relació que manté l'individu amb l'activitat” (Lanfant, 1972)

- Això no vol dir que l'oci no es pugui manifestar fora del temps lliure, sinó que el tret característic de l'oci és la seua apreciació subjectiva

La dimensió subjectiva de l'oci (III)

“El temps lliure és la condició necessària perquè tinga lloc l'oci; és el marc en què aquest es desenvolupa. Però l'oci és una realitat diferent. Sorgeix com a conseqüència d'una elecció i un ús voluntari i plaent del temps lliure. L'oci suposa omplir de sentit personal i/o social el temps lliure a través d'una acció lliurement triada i que no persegueix fins utilitaris, sinó que es du a terme com a fi per ella mateixa”

(Ispizua i Monteagudo, 1998)

L'ociositat

- Vici de no treballar, de perdre el temps o gastar-lo inútilment
- S'associa amb el buit, la passivitat, la peresa, la ganduleria...
- “L'ociositat és la mare de tots els vicis”
- “L'ociositat és la mare d'una vida regalada”

Direcció positiva i negativa de l'oci

(Cuenca, 2004)

- **Direcció negativa:** incideix insatisfactòriament en el desenvolupament humà, individual o social
 - Oci nociu
 - Oci absent
- **Direcció positiva:** contribueix al desenvolupament de les persones
 - Oci autotèlic
 - Oci exotèlic

Pedagogia de l'oci

- Necessitat de fomentar la direcció positiva de l'oci
- Educar aquesta dimensió subjectiva i personal
- Pedagogia de l'oci com a espai de reflexió i punt de partida per a enfocar l'assignatura "Esport i recreació"

La recreació físicoesportiva

■ Esport recreatiu:

- Orientació de l'esport cap a les funcions i propietats de l'oci (positiu)

■ Recreació físicoesportiva:

- Comprendria totes aquelles pràctiques que, tenint com a protagonista el cos i el seu moviment, estimulen la relació entre els practicants i l'activitat per ella mateixa plaent, desinteressada, alliberadora i significativa en termes de realització personal

L'animació fisicoesportiva (I)

- Està integrada dins l'animació sociocultural
- Segons Trilla (1997), l'animació sociocultural és:
 - El conjunt d'accions realitzades per individus, grups o institucions davant una comunitat (o un sector d'aquesta) i en el marc d'un territori concret, amb el propòsit principal de promoure en els seus membres una actitud de participació activa en el procés del seu desenvolupament social i cultural

L'animació fisicoesportiva (II)

- L'animació fisicoesportiva seria, per tant, una forma d'intervenció o dinamització sociocultural amb l'objectiu de promoure la participació social i l'extensió de les activitats fisicoesportives com a àmbit de salut, formació, relació social i diversió
- Finalitat utòpica: arribar a ser innecessària

